

SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY

*Rodni
Rodziny
Mięjskiej
Rd Zasad*

NA TERENIE MIASTA I GMINY CZARNE ZA 2017 r.

Stosownie do art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017, poz. 697 z późn.zm.) w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy należy:

- I. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez :
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci
- IV. Finansowanie:
 - a) podniesienia kwalifikacji asystentów,
 - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- V. Sporządzenie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywania ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- VI. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem.

Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesienia świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem, zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

I. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Uchwałą Nr 0007.52.2016 Rady Miejskiej w Czarnem z dnia 28 września 2016 r. przyjęty został Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czarne na lata 2016-2018.

Program powyższy zakłada następujące cele szczegółowe:

- a) Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinom biologicznym, aby mogły pełnić właściwe funkcje opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci,
- b) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- c) Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
- d) Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie,
- e) Zapewnienie dostępu do różnego rodzaju form aktywizacji zawodowej rodziców biologicznych, opiekunów dzieci w tym rodziców. Opiekunów dzieci w wieku do lat 3.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

W 2017 roku asystenci rodziny brał udział w szkoleniach dotyczących:

- 1) Ustawa „Za Życiem” - zarys prawny, Rola Asystenta Rodziny w motywowaniu do zmiany,
- 2) Asystentura jako alternatywna forma pomocy rodzinie, Praca asystenta z rodzinami o szczególnych potrzebach, Ustawa „Za Życiem” - zarys prawny.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wobec rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem podejmuje działania, których celem jest zapewnienie wsparcia i pomocy, szczególnie poprzez;

- analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- rozwijanie funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- pomoc w integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- dążenie do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny, jako zespół planowanych działań, ma na celu przywrócenie rodzinie funkcji opiekuńczo-rodzicielskich, może być prowadzone w formie: pracy z rodziną m.in. poprzez konsultacje, poradnictwo specjalistyczne, terapię, mediacje, pomoc prawną, przydzielenie asystenta rodziny.

Praca z rodziną podejmowana jest zarówno w rodzinie wymagającej wsparcia, by mogła poradzić sobie z doznawanymi trudnościami, tak by nie doszło do działań interwencyjnych w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, jak i rodzinie w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Wówczas działania pomocowe zmierzają do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców umieszczonego dziecka, by możliwy był powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny skorzystały z pomocy w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, w tym:

- psychiatra – 6 osób

- terapeuty ds. przemocy w rodzinie – 4 osoby
- terapeuta do spraw uzależnień – 4 osoby
- psycholog – 5 osób
- radca prawny – 3 osoby
- psycholog dziecięcy – 4 osoby
- psychiatra dziecięcy – 3 osoby
- oligofrenopedagodzy, logopedzi – 5 osób
- pedagog szkolny – 8 osób
- grupa wsparcia - 3 osoby
- leczenie odwykowe – 4 osoby

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem, stosując ustawę, ma na względzie przede wszystkim podmiotowość dziecka i rodziny oraz prawo dziecka do:

- wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną biologiczną,
- do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka,
- powrotu do rodziny,
- ochroną przed poniżającym traktowaniem i karaniem,
- poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej.

Ponadto w ramach swoich obowiązków każdy asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność intelektualna i fizyczna, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nimi, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego z rejonu objętym

wsparciem asystenta.

Decyzję o przydziale asystenta do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnem na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny. W 2017r. wspierającymi, motywującymi i pomocowymi działaniami asystenta rodziny objętych zostało 129 osób co stanowi 32 rodzin i 76 dzieci. Tereny wiejskie zamieszkuje 15 rodzin: Domisław 6 rodzin, Wyczechy 1 rodzina, Raciniewo 2 rodziny, Sierpowo 1 rodzina, Sokole 1 rodzina, Krzemieniewo 1 rodzina, Bińcze 1 rodzina, Łoża 2 rodziny a 17 rodzin zamieszkuje na terenie miasta Czarnego.

Wspieranie rodziny, w ramach pracy asystenta jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzanie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

W roku 2017 asystent rodziny zakończył współpracę z 3 rodzinami, w tym:

- 2 rodziny , ze względu na osiągnięcie celu - zrealizowanie planu pracy,
- 1 rodzina ze względu na brak współpracy z asystentem.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:
 - instruktaż prawidłowego sprzątania mieszkania (sporządzenie stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu – podział obowiązków na członków rodziny), dbanie o właściwy wizerunek warunków mieszkaniowych przed domem,
 - trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
 - trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
 - edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej), przestrzegania właściwych godzin kładzenia dzieci spać,
 - edukacja w zakresie gospodarowania budżetem (analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez określenie stopnia ważności potrzeb, niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej, zakupów na raty, itp., zasady

działania kart kredytowych),

- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu, itp., założenie organizera porządkującego dokumentację),
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
- tworzenie regulaminu prawidłowego zachowania w domu,
- zasady związane z prawidłowym zachowaniem wobec rodzeństwa i rodziców;

2) udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych

Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świętach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic-dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie – co należy do roli matki, ojca, dziecka, itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu – gry i zabawy, spacer, itp.),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy, tworzenie karty dobrych min w tabeli, tj. rysowanie uśmiechów za poprawnie wykonane zadanie -dotyczy dzieci.),
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywanie systematycznego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, lekarzem, Policją

4) wspieranie aktywności społecznej rodzin:

zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej, np.:

- udziału w festynach i imprezach kulturalnych organizowanych przez Gminę Czarne,
 - informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji, ferii zimowych,
 - udziału w wydarzeniach szkolnych (udział w rozpoczęciu roku szkolnego, pasowaniu na ucznia, udział w imprezach świątecznych, kiermaszach itp.)
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców:
- edukacja w zakresie poprawy zdrowia (udzielenie informacji o potrzebie chodzenia do stomatologa, okulisty, dermatologa),
 - mobilizowanie do naprawy zaniechanych kontroli lekarskich;
- 6) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:
- diagnoza predyspozycji zawodowych,
 - informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
 - motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP;
- 7) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:
- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
 - nauka pisania CV, listu motywacyjnego,
 - zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
 - motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające;

IV.Finansowanie

Plan budżetu na 2017 rok w obszarze pieczy zastępczej – Budżet Gminy Czarne na 2017 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Nr 0007.73.2016 z dnia 14 grudnia 2016r., zmieniającą

Uchwałą Rady Miejskiej Nr. 0007.76.2017 z dnia 20.12.2017r.,

Zarządzeniem Burmistrza Czarnego Nr. 0050.224.2017 z dnia 31.10.2017r.,

Zarządzeniem Burmistrza Czarnego Nr. 0050.256.2017 z dnia 21.12.2017r.,

Zarządzeniem Burmistrza Czarnego Nr. 0050.97.2017 z dnia 27.04.2017r.,

Zarządzeniem Burmistrza Czarnego Nr. 0050.183.2017 z dnia 25.08.2017r.,

Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, W 2017r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnej dysponował kwotą 171.927,95 zł.

Na realizację finansowania programu Gmina Czarne wydatkowała środki finansowe w kwocie 95.429,53 zł. a mianowicie:

- wynagrodzenie osobowe
- dodatkowe wynagrodzenie roczne
- składki na ubezpieczenie społecznego
- składki na fundusz pracy
- wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń
- zakup materiałów i wyposażenia
- zakup usług zdrowotnych
- podróże służbowe krajowe
- odpisy na ZFŚS

Z ogólnej kwoty 95.429,53 zł. wkład własny gminy wyniósł 47.691,53zł. pozostałe środki pozyskano w kwocie 15.767,00 zł. z Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej w roku 2017 asystent rodziny był współfinansowany z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej ze środków Funduszu Pracy w kwocie 31.971,00 zł.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina zobowiązana jest do współfinansowania pobytu dzieci umieszczonej w pieczy zastępczej w wysokości odpowiednio :

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na terenie gminy Czarne w pieczy zastępczej znajdowało się 13 dzieci i poniesiono odpowiednie wydatki:

- 10% na 7 dzieci w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 30% na 4 dzieci w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% na 2 dzieci w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Działania asystenta rodziny ukierunkowane były przede wszystkim na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku. W ramach swoich obowiązków asystenci rodziny brali udział

w zespołach do spraw oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Są to zespoły powoływane przez Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, które monitorują i analizują sytuację rodzin pod kątem możliwości powrotu dzieci do naturalnego środowiska (w 2017r. 5 dzieci wróciło do rodziny biologicznej). W 2017 roku asystenci rodziny uczestniczyli w 6 tego typu zespołach.

V. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 (systemy te stanowią integralną część systemów stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych).

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem , realizuje powyższe zadania przekazując dwa razy w roku sprawozdania Wojewodzie Pomorskiemu.

VI. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany jest stały kontakt z podmiotami współpracującymi na terenie powiatu Człuchowskiego :

- OPS w Czarnem - pracownicy socjalni,
- Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Posterunek Policji w Czarnem,
- Urząd Miasta i Gminy w Czarnem,
- Czarneńskie Centrum Kultury,
- Gminna Komisja ds Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z siedzibą w OPS w Czarnem,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej NOWOMED w Czarnem,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PODIMED w Czarnem,
- Szkoła Podstawowa im. Danuty Siedzikówny ps. INKA w Czarnem,
- Przedszkole Gminne w Czarnem,
- Szkoła Podstawowa w Krzemieniewie,
- Szkoła Podstawowa w Wyczechach,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Społecznego Towarzystwa Oświatowego w Bińcu,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Czarnem,
- Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Człuchowie,
- Zespół Placówek Opiekuńczo Wychowawczych Powiatu Człuchowskiego w Człuchowie,

- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Integracji Środowiskowej SZANSA w Czarnem,
- Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie
- Zespół Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w Człuchowie.

Realizatorzy i partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Mieście i Gminie Czarne na lata 2016-2018 starają się poprawić sytuację dziecka i rodziny, poprzez systematyczną pracę na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rodziny, ograniczania patologii społecznych, minimalizowania negatywnych zachowań podnoszenie oraz stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka w ramach swoich kompetencji.

Kierunki kontynuacji działań Asystenta Rodziny na 2018r.

1. Kontynuacja wspierania rodziny poprzez przydzielenie Asystenta Rodziny do rodzin niewydolnych wychowawczo;
2. Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego;
3. W sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci umieszczenie i współfinansowanie dzieci w pieczy zastępczej;
4. Podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach w których występuje alkoholizm, narkomania lub przemoc;
5. Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Czarnem
[Podpis]
Alina Stojak